NĂM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THỨ 2048 MỖI SỐ : 0$02 NGÀY THỨ TƯ 16 JANVIER 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	Hanoi					
Mỗi năm	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 30	6 $ 30	[illegible]	[illegible]
Các làng và Các công-sở	»	8 . 00	8 . 00	8 . 00	9 . 00	»
Sáu tháng	3 . 00	3 . 50	3 . 20	3 . 20	3 . 30	6 . 00
Ba tháng	1 . 50	1 . 75	1 . 60	1 . 60	1 . 65	3 . 00
Một tháng	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 55	0 . 60	1 . 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

N° 1876

ANNONCES
Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m068 de large.
1re page : Une seule insertion. . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Đã đáng chừa chưa ?

Trong những cái tính xấu của người minh có một cái tính xấu nhất cả đã làm cho xã-hội minh đến nỗi tan bầy nát nước, đoàn-thể không sao cố-kết được mà bao nhiêu những sự-nghiệp công cộng không một cái gì gây dựng nên được, việc công-ích trong xã-hội không ai chung cùng được với ai mà làm, điều công hại trong xã-hội không ai chung cùng được với ai mà khử, mang tiếng là một cái nước cổ mấy ngàn năm, dân cũng không phải rằng không đông, đất cũng không phải rằng không rộng, mà của nghèo sức yếu, cứ luẩn-quẩn mãi ở trong vòng liệt-bại cho tới ngày nay là cái tính xấu ghen ghét lẫn nhau, thù khích lẫn nhau, không ai thương ai, không ai giúp ai, đã chẳng thương nhau giúp nhau mà lại còn vì một chút lợi riêng hay là nhân một chút hiềm riêng mà hãm hại nhau, khuynh-phúc nhau, vu oan giá họa cho nhau nữa ; những chuyện làm quả bom giả, tạo sổ ngụy-tịch giả, đề vu phản cho người, giấu súng, giấu đạn, giấu thuốc phiện lậu, giấu cơm rượu lậu vào nhà người ta mà đến quan cáo giác là chuyện thấy hằng ngày ở trong xã-hội minh ; chuyện nào bại-lộ mà đến con mắt lỗ tai người ngoài nghe thấy được là nhờ cái sức công-bình của pháp-luật, cái tài phát-trích của quan trên, chứ còn những chuyện làm được trôi tay, trốn lọt được cái lưới nghiêm của pháp-luật, bưng kín được cái đuốc sáng của quan trên thì kể có bao nhiêu người khác thực hiền lành đã phải ngậm đắng nuốt cay khóc ngấm than ngầm về cái nỗi oan uổng đất bằng nổi sóng. Trong bản tiểu-thuyết « Tự đồng bằng lên mạn ngược » của người Tây tả về cái phong-tục của người An-nam minh có thuật chuyện một người nông dân rất lương-thiện ở nhà quê vì một chút tư-hiềm với một nhà láng giềng mà bị họ bỏ cơm rượu vào nhà, báo quan sở Đoan về bắt, không lo được tiền nộp phạt, phải phát vãng lên mạn ngược, một thân một minh, bỏ nhà lìa vợ, chịu tù chịu rạc ở một nơi ma thiêng nước độc mà chết oan dưới tay đòn vọt, gửi nắm xương tàn trong núi đỏ rừng xanh ; một đoạn thảm-sử của tên tù rượu này chính là một bức tả chân của hàng bao nhiêu kẻ vô cô thụ họa, minh mắc phải cái tay cạm bẫy của những kẻ hiểm độc điêu ngoan mà tròng cổ vào cái dây oan-nghiệt đó ; mắc oan cái tội nấu lậu rượu mà còn điêu đứng thảm hại đến như thế, nữa là mắc oan cái tội làm quả bom, chứa súng đạn, khởi ngụy làm giặc thì cái thảm-họa gia phá thân vong, xương tan thịt nát lại khốc hại biết là nhường nào

Than ôi ! người cùng một nòi một nước, có cái quan-hệ đồng ưu cộng lạc, có cái tình nghĩa máu mủ ruột già, mà nỡ đang tâm xô nhau vào hố, dầy nhau xuống bùn, trông thấy nhau vong gia thất thổ, gông đóng tróng mang cho mát ruột minh, kiếm được chút tiếng chút miếng cỏn-con, trả được câu giận câu hờn nhỏ-mọn ; cái thủ-đoạn tàn ác ấy, không biết những kẻ nhẫn-tâm mà làm được, một đôi khi đêm khuya thanh vắng, ông chúa lương-tâm của minh có hành phạt quở trách chút nào chăng ? Thôi ! đừng nói lương-tâm với những hạng người này mà uổng lời vô ích ; trong cái lúc ngọn lửa công danh của họ đã cháy lên ngùn-ngụt, miếng ớt thù oán của họ đã cần phải cay-ê thì phải trái mà kể gì, trắc-ẩn, tu-ố, từ nhượng, mà làm chi, cái mầm mống lương-tâm đã vùi dập xéo đạp dứt nát tự bao giờ ; trong lúc ấy thì lo đêm tính ngày, thiên phương bách kế, miễn làm sao cho đạt được cái mục-đích kiếm danh chác lợi, báo oán trả thù, đến lừa thầy phản bạn cũng không từ, hãm anh hại em cũng không quản, còn xót chi tới cái đau ngứa không can kẽ than người khóc, kể chi tới cái lo sợ xa lắc âm khiển minh tru.

Song có biết đâu rằng : cái ông chúa lương-tâm của minh kia vẫn không có quyền gì cấm trấp minh nổi mà phép vua luật nước rành rành ra đó, lại không nhớ tới chữ « vu phản tội đồng » hay sao ? Từ trước đến giờ những chuyện như thế mà làm được trôi tay thì chẳng nói gì, còn những chuyện mà bại lộ ra như chuyện sổ ngụy-tịch giả, chuyện quả bom giả năm xưa, vừa mới đây lại một chuyện phao súng vào nhà người ta mà bị án rũ tù xử rõ-ràng trước mặt công-chúng trong tòa Thượng-thẩm đó, lại chẳng là những cái gương tày liếp cho những kẻ không hề cố-kỵ đến lương-tâm chút nào cả mà cũng phải nên cố-kỵ đến phép vua luật nước một chút ư ? Cái tội với quỉ thần trời đất bảo rằng còn xa, chứ cái tội với pháp-đình thì hiển-nhiên ngay trước mắt ; đừng tưởng cái lưới nghiêm của phép luật có thể trốn lọt được mãi, cái đuốc sáng của quan trên có thể bưng kín được mãi mà cũng nên ăn-năn hối-cải, bỏ cái hờn giận lặt-vặt, tính cái công-nghiệp hẳn-hoi, giác bớt cái tính xấu hãm hại nhau, khuynh-phúc nhau, vu oan giá họa cho nhau đi để mong kết cái dây thân ái đồng chủng đồng bào mà hiệp lực đồng tâm, cùng mưu cái hạnh-phúc sinh-tồn thì phải.

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 14 janvier 1924

Tại hội-đồng Giám-định

Hội-đồng Giám-định đã hội-nghị. M. Barthou là tổng-trưởng hội-đồng Bồi-thường đọc diễn-văn có tỏ ý mong rằng hội-đồng Giám-định sẽ gây được thiện-quả, mà trong lúc xét đoán quyết-định phải lấy tờ hòa-nghị Versailles làm chuẩn đích. Ông cử một nhà Giám-định Hoa-kỳ là đại-tướng Dawe sẽ làm tổng-trưởng hội-đồng Giám-định. M. Dawes đọc diễn-văn cũng biểu đồng-tình về việc nay chỉ nên bàn sự chỉnh-đốn lại sổ chi thu của nước Đức, để trù cho nước Đức có cơ sinh lợi thì Âu-châu mới thịnh-vượng được, còn những vấn đề khác thì không nên bàn đến vội. Ông nói nay nên lập tức tìm cách chỉnh đốn lại tiền-tệ của nước Đức, thì các khoản thu-nhập trong sổ chi-tiêu mới có thể rồi rào được. Hội-đồng ưng chuẩn lời bàn ấy.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 15 Janvier 1924

Cái vấn-đề giá tiền franc

Quan Poincaré, quan thượng-thư bộ Tài-chánh, quan thượng-thư bộ Nội-vụ, và quan thượng-thư bộ Tư-pháp đã xét các phương-sách trừ những việc mưu hại cái giá tiền franc Ngày hôm nay các quan lại xét việc ấy.

Các ông nghị-viên bàn nên kiểm-duyệt nghiêm khắc sự dùng tiền-tệ, nên ủy cho nhà ngân-hàng Banque de France thu thập tiền-tệ trong nước, và nhất nhận tiền-tệ của các nhà thương-mại để ở ngoại-quốc về.

Các ông hội-trưởng các phòng liên-hiệp về hóa-thị đã trình với quan thượng-thư Dior về cái ảnh-hưởng của giá tiền-tệ đối với các thứ hóa-vật, nhất là thóc-lúa.

Việc nước Đức

Số than xuất sản trong hạt sông Rhur tính bằng 70 ./. số than xuất-sản trong năm 1922. Nghề chế tạo kim khí trong tháng décembre đã thấy khá.

Đại tướng Dégoutte có nghị-định cho những người ở trong hạt trú-binh được tự do vào trong các hạt không có trú-binh.

Việc đất Palatinat

Quan tổng ủy viên Pháp Tirard cử quan chánh văn-phòng Filhol cùng đi với quan lĩnh-sự Anh, mà chánh-phủ Anh cử đi xem xét sự tình đất Palatinat đã soạn một bản tờ-trình về việc ấy. Ngài lại cử đại-tá Richier đến Cologne để xem xét về các hội bí-mật ở đấy, ít lâu nay quấy rối trong miền về quyền nước Pháp, nhất ở Fhuron và ở Honnel, gần Dorn. Các việc ấy các quan chức nước Anh cũng biết.

Việc xứ Saxe

Trong cuộc bảo cử hội viên của các thành-phố mới rồi, đảng Xã-hội bị thất bại. Đảng Công sản đắc thắng.

Việc bảo cử ở Ai-cập

Trong một trăm bốn chục chỗ đã bảo cử xong, thì có một trăm hai mươi nhăm nhà trúng-cử về đảng Zagloul Pacha. Đảng Quốc-dân thất bại.

ĐI VÒNG QUANH THẾ-GIỚI BẰNG MỘT CÁI TÀU NHỎ 20 TẤN

Một chiếc tàu nhỏ 20 tấn mới tới các đảo Viti. Trên tàu chỉ có vợ chồng một người ở Australie và một người lính thủy mà thôi. Tàu đi đường gặp gió bão luôn, nhiều lúc đã gian nan nguy-hiểm.

Tàu khởi-hành ở nước Anh đã hơn sáu tháng nay, nghe đâu người chủ tàu định đi vòng quanh thế-giới.

MỘT CON CÁ LẠ

Mới đây những người thuyền chài đánh lưới ở Gran-du-Roi, được một con cá hình thù rất lạ, cổ lai ở trong miền Địa-trung-hải chưa từng có thấy con cá nào như thế bao giờ. Con cá ấy dài 3 thước, cân nặng 400 kilos, mõm rất to, mà cái hàm trên lại chia ra trùm cả lấy cái hàm-dưới, chính giữa đầu mũi lại có một cái sừng giống như sừng tê-giác vậy. Nhưng viên phóng-sự của một nhà báo ở Ba-lê gửi tin về cho báo ấy lại nói rằng : « Con cá ấy muốn chừng như về loài có vú thì phải ». Hiện nay các nhà khoa-học chưa ai đoán ra được con vật kỳ-dị ấy là loài cá hay là loài có vú.

Tin Trung-hoa

Ngày 9 Janvier 1924

Tôn-bảo-Kỳ điều trần mười việc

Tôn-bảo-Kỳ yết-kiến Tào-Côn, điều trần thời-chánh 10 khoản, có câu xin liên-lạc Trương-tác-Lâm (Phụng-thiên), giao-thông Lư-vĩnh-Tường (Chiết-giang) và nên tôn trọng Đoàn-kỳ-Thụy đối với các tỉnh phía tây-nam, nên chủ-trương hòa-bình. Xem thế thì biết Tôn vẫn có ý tổ-chức nội-các.

Tin Cao-lăng-Uất

Việc Cao-lăng-Uất từ chức, mỗi người nói một khác, nghe đâu như Tào-Côn muốn bắt viên chức nội-các từ chức cả.

Vương-thừa-Mân đối việc dùng binh ở Giang-tô và Chiết-giang

Các báo đều đăng rằng Vương-thừa-Mân không chủ-trương việc dùng binh ở Giang-tô, Phúc-kiến và Chiết-giang ; nhưng nhân dân Giang-tô thì đều lấy việc Vương giúp Tề-nhiếp-Nguyên và mua quân khí làm việc đáng ngờ.

Việc tổ-chức nội-các

Tôn-bảo-Kỳ giả-cách xin từ việc tổ-chức nội-các, Cao-lăng-Uất cũng giả-cách xin từ chức ; Tào-Côn muốn thừa cơ dùng Vương-dục-Chi, nhưng còn đợi Lý-ngạn-Thanh ở Lạc-dương về Bắc-kinh rồi mới quyết định.

Vương-khắc-Mẫn trù khoản

Các lại viên bị tài giảm, xin cấp lương không được, đều có ý oán phẫn. Vương-khắc-Mẫn thấy tài-chánh quẫn phạp, định vay tiền vốn của một người Anh gửi ở một nhà ngân-hàng Pháp 10.000.000 đồng bạc, khấu tiền thuế mười 13 năm để trả.

Triệu-hằng-Dịch chưa nhận chức Lưỡng-hồ tuần duyệt phó-sứ

Triệu-hằng-Dịch đánh giây thép cho Ngô-bội-Phu, xin tạm hoãn lệnh cử minh làm Lưỡng-hồ tuần-duyệt phó-sứ.

Hùng-Hinh sang Nhật-bản

Ngoại-giao-bộ đánh giây thép sang Nhật-bản, hỏi thăm việc hoàng-tử Nhật bị hành thích, và phái Hùng-Hinh đệ quốc thư sang Nhật.

Tin Thiều-châu

Bắc quân đánh Thiều-châu, Tương quân (Hồ-bắc) và Điền-quân (Vân-nam) hết sức chống cự, hai bên đánh nhau kịch-liệt lắm.

Lương-nhược-Cốc tiến quân đánh La-định

Bành-miện-Lưu (Việt quân đệ thập đoàn trưởng) hợp binh với Lã-xuân-Vinh, chiếm giữ La-định, Lương-nhược-Cốc được tin, lập tức tiến binh đánh La-định.

CÁCH NẤU BẾP TRONG THẠCH-KHÍ THỜI-ĐẠI

Những người thượng-cổ nấu đồ ăn thì nấu thế nào ?

Gần đây có N. E. Layard người Anh có tìm được ở trong xứ Buckenham Tofts nhiều những nguyên liệu có thể khảo cứu được cái cách nấu ăn của những người về Thạch-khí thời-đại.

Khi muốn nấu món ăn hay là muốn đun nước, thì trước hết họ nhặt một nắm đá silex, đốt lửa lên nung đá cho thật nóng đã ; món ăn hay là nước thì đựng vào trong một cái hốc đá hay là một cái chậu khoét bằng gỗ, bấy giờ mới đổ cái đá đã nung nóng kia vào, hết lượt đá ấy nguội đi, lại vớt ra thay lượt đá khác vào, cho kỳ đến lúc nước sôi, món ăn chín thì thôi.

Người Esquimaux và dân ở xứ Polynésie cũng dùng cách ấy, nghĩa là dùng cách lấy đá mà nấu đồ ăn. Thịt thì phần nhiều hay đem hầm theo cách sau này : Lấy lá-thơm bọc lấy miếng thịt, rồi khoét đất ra làm một cái lỗ nhỏn nhụi, đổ một lượt đá nung nóng xuống dưới, đặt miếng thịt vào giữa, trên lại phủ một lượt đá nữa, rồi mới lấp đất đi. Thịt hầm thế thì thường khi cũng chín nục lắm.

Cuộc điều-tra về việc làm tự-điển Việt-Nam

Bàn góp về mấy tiếng Bắc-kỳ với Thanh-hóa khác nhau

Trong số báo 2038 ngày 4 janvier 1924, X. tiên-sinh có so sánh mấy tiếng nói ở Bắc-kỳ khác nhau với Thanh-hóa, như : Bắc-kỳ nói « 1· con gà ; 2· Đầu gối ; 3· Cây xoan ; 4· Quả đu đủ ; 5· quả bồng bi ; 6· Thái ra ; 7· gần ; 8· xa ; 9· Thóc ; 10· Gạo ; 11· Thắp đèn ; 12· Tối ». Thì ở Thanh-hóa nói : « 1· Con kha ; 2· Chốc cún ; 3· Cần đu ; 4 quả bồng hòng ; 5· quả ngẫy ; 6 Khỏn ra ; 7· ngân ; 8· ngái ; 9· Lọ ; 10 cẩu ; 11· Đỏ đèn và đâu đèn ; 12· Tún ».

Có người đã so sánh như thế, mà nếu bây giờ cãi rằng không phải, thì thật là không đúng chút nào ; vì ở trong tỉnh Thanh-hóa quả có nơi nói như thế thật. Mà nếu bây giờ lại đành chịu công-nhận rằng phải, thì lại càng vô lý biết bao ; vì khiến cho người cả nước Việt-Nam ta tưởng rằng tiếng nói ở Thanh-hóa đối với Bắc-kỳ khác nhau đến lạ dữ thế. Phải chỉ nói : « ở tỉnh Thanh có nơi nói như vậy » thì còn ai cho là kỳ dị không ?

Nay có người cả đời chưa từng đi đến đất Thanh-hóa, bây giờ mới ra du lịch, bèn lấy mấy tiếng ấy làm sách « Thanh-hóa chỉ nam » ; khi bước chân vào hàng cơm, bảo, mụ quán « khỏn » cho minh một đĩa thịt « kha » thử xem mụ hiểu ra làm sao cho biết. « Đỏ-đèn » là lúc đỏ-đèn, « Đâu-đèn » là bao giờ lấy một ngọn đèn đỏ chấm qua ngọn tắt, thì mới gọi là « đâu » chớ bây giờ thử bảo người ta đánh diêm lên mà đâu đèn, thì xem bộ người ta có lấy làm ngạc ngơ không cho biết. Còn có nơi gọi sự « thắp đèn » là « đỏ cây dầu », tiếng ấy há lại không lạ hay sao, mà sao người ta không lấy một tiếng kiêng cữ theo cách mê tín dị đoan đem ra so sánh với tiếng nói phổ thông của cả xứ ?

Đã so sánh những tiếng « chốc cún » « Cần-đu » và « Tún », thế thì X. tiên-sinh có nhớ ở đâu người ta nói : Cha đi cẩu, mẹ đi cẩn, con ở nhản, hán củn, thủm cơm » là nghĩa gì không, có lẽ tiên sinh cũng bảo rằng tiếng Thanh-hóa người ta nói như vậy, tức là « cha đi cày, mẹ đi cấy, con ở nhà, hái củi, thổi cơm » ?

(Còn nữa) Phụng-Đình Tourane

Nói chuyện Xiêm-la

(Tiếp theo)

Theo như lịch-sử đã kể ở trên, thì độc-giả hiểu rằng Xiêm-la cũng như Nam-Việt, cũng đã mấy mươi phen cay đắng trong mũi tên hòn đạn. Những lúc trận mạc và những lúc chiều lòng người ấy đã làm cho nước Xiêm bây giờ có vẻ vững bền và có thể noi bước chân người mà theo người được. Người Xiêm chỉnh-đốn trong nước cũng đã mất nhiều tiền cho ngoại-quốc lắm. Sửa sang thành-phố, làm nhà trường, nhà thương, nhà vua, nhà công, làm trọng kỷ-niệm, làm cầu, xe hỏa, xe điện, tàu thủy, tàu bay toàn là gọi những người Âu, Mỹ sang làm cả. Công việc gì mà sức chưa làm nổi đều nhờ người ngoại quốc đến giúp và đối-đãi rất nên lịch sự. Trong những khi « cùng bất-đắc dĩ » ấy, nước Xiêm có ngồi « dung đùi » ra cách một tay phú-hộ bỏ của ra mà mua lấy sự yên vui đâu ! Nước Xiêm lại gắng sức nuôi học-trò gửi sang Pháp, Hoa-kỳ, Anh, Đức, các nước Âu, Mỹ để về mà giúp việc. Bây giờ như trong những việc binh, tòa án, nhà-thương và các ngành khác trong chánh-trị phần nhiều là người Xiêm đảm-đang những việc đệ-nhất và lớn lao vậy. Kể ra thì cũng có ít nhiều người ngoại-quốc, nhưng bất quá cũng chỉ là dưới quyền người Xiêm mà thôi.

Một kẻ ngoại-quốc như tôi mới vào nước Xiêm, trông thấy những tình hình như thế, nhịn sao mà chẳng suy xét. Suy xét về sự tiến-hóa của một nước không những là phải biết lịch-sử nước ấy và không những là mắt phải trông thấy cái tình hình hiện-kim của nước ấy mà nhất là còn phải chịu khó giao tiếp với mấy hạng người của nước ấy để xét cho tường cái tâm-lý của họ.

Nay ta cũng theo như lệ thường mà chia cho người Xiêm ra ba hạng : thượng-lưu, trung-lưu và hạ-lưu. Ta nên bắt đầu xét từ người hạ-lưu trước, thì có lẽ trong sự học xem xét của ta không gặp phải những điều trái mắt nó thường làm cho trí ta hay nản mà trễ-nải. Trước khi ta bước chân vào giao-thiệp với họ, ta cũng đừng nên tin những nhời người khác bình-phẩm đến họ ở trên một vài quyển sách hay là khen hay, chê dở họ cho ta nghe. Ta cứ nghiễm-nhiên như là không biết gì mà vào giao-thiệp với họ, rồi sẽ dần dần dò xét.

Phần nhiều những bọn hạ-lưu người Xiêm — trừ những người ở nhà quê cày ruộng và đánh cá — ở tỉnh thành nhất hạng làm biếng, sức làm được việc không chịu làm, chỉ bông-lông ngoài đường đua nhau tụm năm tụm ba từng đảng mà quấy nhiễu dân lành. Nhưng, trong cái sự xấu ấy lại có một cái sự tốt hiện ra : nếu một đứa kiếm được tiền thì nó vẫn sẵn lòng bao-bọc anh em bạn. Cách kiếm tiền của chúng nó là một cách rất đê-tiện ; tôi chưa từng nghe hay trông thấy nước nào có nhiều những cách ấy như chúng nó. Chẳng luận ở phố nào hay ngõ nào, hễ xẩm xẩm tối là có những chị mặt mũi tô-điểm áo quần hào-nhoáng phất-pha phất-phơ ở hai bên đường ; mỗi chị ấy chung quanh xa xa đã có hai ba anh, bốn năm anh chàng kia áo phanh ngực, chân đi đất, tay đưa-đa đưa-đẩy cái « ba-toong », miệng thì huýt sáo, cặp mắt thì ngó đi ngó lại, kiếm xem có vị khách nào có lòng chiếu-cố đến mối hàng của chúng minh thơ thẩn đàng trước kia chăng ? Ôi ! ê-trệ thay cho nam-nhi buôn bán cách hèn-hạ như vậy. Cái phong-tục ấy thật nên khinh-bỉ. Có nên khen là khen cũng trong bọn hạ-lưu ấy mà chúng nó lại có nhiều tấm lòng tốt, giúp anh em bạn, hay là kẻ khác có việc tô-tật thế nào

mặc dầu mà bọn này có quên đi, chúng nó cũng vẫn như thường, chẳng hề kể lể hay là giận dỡ gì cả. Một người ăn-mày đến xin tiền; chúng nó lấy cho một đồng sa-tăng (xu của Xiêm) rồi tức khắc hai tay chắp lại đưa lên ngang mặt (cách lạy của Xiêm) mà tiễn người ăn-mày ấy. Đáng khen thay! it người nước khác mà biết hưởng kẻ nghèo-nàn được như họ. Tôi tưởng cái nết hay ấy cũng nguyên do ở sự tận-tâm sùng-bái đạo Phật của người Xiêm mà ra. Lòng ái-quốc của bọn hạ-lưu, xét ra thì it lắm, chúng nó chỉ được cái miệng hoạt khiến cho nhiều kẻ tưởng lầm, kỳ thực trong bụng có lẽ cũng chưa hiểu yêu nước thì làm sao mà không yêu nước thì làm sao. Chỉ được cái miệng đi đến dâu cũng: « Tchẩn pên khôn Thái (1)» nghĩa là « Tôi là người Xiêm đây» hay là cãi lấy với người khác thì có câu: « Tchẩn pên khôn Thái, rư máy? Ne woang nai» đại-khái nghĩa là « Tôi là người Xiêm đây, có biết không? Cẩn - thận giữ lấy mình nhé. » Ta ngẫm hai câu ấy thì hiểu rằng sự võ học - thức võ kiến-thức của bọn hạ-lưu nước Xiêm đã biến làm chúng nó có tính tự - cao và tự-đắc. Trong bọn hạ-lưu đại-đề chỉ có những tinh nết ấy nên kể ra, còn thì cũng như mọi thứ người khác.

Bọn trung-lưu thì có người làm việc ở công sở của Xiêm, có người làm cho người Âu, Mỹ buôn bán, có người chuyên theo rèn tập sự học hành. Bọn trung-lưu này xem ra thì lòng hâm-mộ văn-minh Âu-Mỹ lắm, hoặc-giả vì gần gũi người Tây, hoặc giả vì có bạn bè là người Singapore, Tây-lai, v. v. hay hoặc giả vì mấy nhà chiếu ảnh ma một ngày một học dần dần cái thói của chủ, của thầy, của bạn hay của nam, nữ anh-hùng trên bức tường nhà chiếu ảnh. Lấy con mắt liếc qua thì sự văn-minh nước Xiêm phần nhiều bề-mình ở trong bọn trung-lưu này. Tuy vậy, mà bất quá cũng chỉ là một thứ dùng để phô bày cái văn-minh ra thôi chứ chính thực bề trong không phải là chính cơ-quan của văn-minh. Điều ấy, tưởng vì dù không nói ra, ai cũng biết.

Theo lẽ tự-nhiên, sự tiến-hóa thật thà trong con đường văn-minh của một nước là do ở bọn thượng-lưu mà ra.

Bọn thượng-lưu nước Xiêm-la phần nhiều là những tay học-vấn có giá-trị và kiến-thức rộng-rãi cả. Dầu rằng cũng có mấy người ít học, hẹp nghĩ, song số ít không thể đương được số nhiều. Bởi thế nên cách cai trị ở trong và cách giao-thiệp với ngoài có vẻ ôn-thỏa điều hòa cả. Bọn thượng-lưu này, ngày ngày một mặt ra công thu-nhập cái văn-minh Âu, Mỹ vào nước, một mặt vẫn sửa sang tu bổ trong nước, không khi nào là sao-nhãng.

Nói tóm lại nước Xiêm-la ngày nay ngoài được vững vàng, trong được yên ổn, cái tiền-đồ thực là rộng rãi mông mênh vậy, một ngày kia cũng có cơ chen vai thích cánh với các nước trên hoàn-cầu được.

Đỗ-duy-Nhạc

(1) — Chữ « Thái » nghĩa đen là độc-lập, không phải tuồn luỵ ai cả.

Tin sau cùng

Pháp Anh đối với Đức

Sở điện-báo Havas nói rằng viên đại-biểu nước Anh không ưng thuận bản dự-án giao nước Pháp Anh về việc đường hỏa-xa trong miền Cologne. Nước Pháp thì ưng thuận bản dự án ấy.

Xe-hỏa đụng nhau

Tin Varsovie. — Hai giây hỏa-xa đụng nhau. 14 người chết, 39 người bị thương.

Nhật bản lại có nạn động đất

Tin Kobé. — Có tin rằng ngày 14 janvier những miền bị động đất ngày 1er septembre trước đây, lại bị động đất lần nữa, đường điện-báo từ Kobé đến Tokio bị đứt.

Cuộc thi thơ

Của Noé-trụ-Quyên sẽ-đi

MDXLIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Giám uy-linh chốn Nhị Nùng.
Từ Lý gây nền cơ-chỉ cũ,
Đến Lê truyền lại khói hương chung.
Khoa danh bia biển còn bài dấy,
Thành quách lâu đài trải mấy đông.
Mượn bút làm ghi nên cụu-học,
Bắc Nam sum họp vẫn tôn sùng.

Nguyễn-kim-Dung
19, Rue des Etoffes, Hanoi

MDXLV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không-miếu là đây có phải không?
Tiến-sĩ bia Là hàng đã dựng.
Khuê-văn gác Lỹ nét vàng phong.
Ngọn trào Âu-hải chan trời Việt,
Gốc đạo Đông-sơn vững núi Nùng.
Thành cũ cỏ hoa nhuần hóa-vũ,
Một nền quốc-túy để gương trông.

Vũ-đình-Kiêm
Làng Yên thái, Hà-đông

MDXLVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không-miếu từ xưa vẫn được trông.
Cung-viện xây nên nền đất Giám,
Kinh-luân gây dựng nước trời Đông.
Sóng vùi mặc thủy đen dòng Nhị,
Khói tỏa hương bay ngất núi Nùng.
Khoa-giáp dẫu rằng thay đổi mới,
Trâm-bảo phải nhớ đạo nho phong.

MDXLVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thanh Giám riêng mà Không-miếu [chung.
Gác Lỹ bia Lê cung-viện cũ,
Núi Nùng sông Nhị nước non Hồng.
Kinh luân gây dựng từng phương Bắc
Lễ-nhạc sau nên nước cõi Đông.
Khanh tướng từ xưa do thử xuất,
Làng nho có nhớ đạo ai không?

Tạ-Whông
Làng Bá-khê, Bắc-ninh

MDXLVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Danh-giáo còn ghi nước Lạc-Hồng.
Vẻ tôn cung đền gương nước biếc.
Sáng soi đạo-thống bóng vừng Đông.
Các khuê rực rỡ từ Lê Lý,
Sông Tử nguồn khơi khắp Nhị Nùng.
Bao trải mưa Âu cùng gió Á,
Khách qua đường vẫn biết tôn sùng.

Đặng-văn-Tảo
50, Phố hàng Đồng, Hanoi

MDXLIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Có phải đây là Không miếu không?
Bia Giám gương in dòng nước Nhị,
Lầu Khuê bóng lộn mảnh trăng Nùng.
Văn ba lần biến nghiêng dâu bể,
Cảnh mấy đời qua tạc núi sông.
Trải Lý, Trần, Lê còn mãi mãi,
Quần - thoa cũng góp nén hương [chung.

Phạm-Tiêm, Ninh-bình

MDL

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu như tô bút Hóa-công.
Thủ Tử đội dòng trào nước Nhị,
Cung-tường chứa nhận ngất non Nùng.
Một nhà thi-lễ nền danh-giáo.
Nét bút xuân-thu vẻ hiếu trung.
Âu Á phong-trào thời tiết đổi,
Nêu hường kỷ-niệm tắc lòng chung.

Cao-văn Tuyên
Mai-châu, Phúc-yên

MDLI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Không ghi truyền với núi sông.
Khuê-các mấy từng nơi hậu Giám,
Cung-tường rực-rỡ ánh nho-phong.
Bia Lê nên Lỹ bao thời đại,
Bến Nhị non Nùng vững Á-đông.
Dẫu gặp phong-trào thay đổi mới,
Xuân-thu tế lễ vẫn tôn sùng.

Nguyễn-văn-Chữ, Đồ sơn

MDLII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Qua miếu Văn-tuyên những chạnh [lòng.
Mưa gió mấy phen ngao ngán ngẩn,
Khói hương dấu cũ ngẫn ngơ trông.
Tường vôi trắng toát in rêu biếc,
Sân cỏ xanh om vướng bụi hồng....
Những bậc thi-hào ai đó tá.
Ngâm đề càng cảm khách khuê-trung

MDLIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cung miếu kia còn với tạo-công.
Khoi sự từ sông Thù pha nước Nhị,
Xây cao đàn Hạnh sánh non Nùng.
Đạo còn đứng giữa trời Nam-Việt,
Lễ vẫn theo lòng đất Lạc Hồng.
Thành trạch còn ghi bia đá cũ
Nghìn năm văn vật đất Thăng-long.

Trần-văn-Lương
Làng Phương lâu, Hưng-yên

MDLIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Vật đổi sao dời miếu vẫn không?
Chín bậc tường cao theo mỗ gỗ,
Ba tầng bích lập gác chuông đồng.
Chồi Lê tuyết điểm ngoài mây trắng
Cành Lý hoa quen khách mặt hồng.
Hơn tám trăm năm dường cột ấy,
Rừng nho bể học khói hương chung.

Nguyễn-tào Mai
56, Phố hàng Khoai, Hanoi

MDLV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Trải Lý, Trần, Lê quốc-tế sùng.
Pho tượng thánh công nền phẩn cũ,
Hàng bia tiến-sĩ lớp rêu phong.
Sao Khuê hợp sáng thời Âu Á,
Hoa Hạnh bay thơm cảnh Nhị Nùng.
Học-giới ngày nay đà đổi mới,
Đạo tài trai gái thỏa lòng mong.

MDLVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Trải mấy xuân-thu ngọn miếu phong
Cung các Lý Lê nền phú-mỹ,
Lửa hương Hồng Lạc vẻ tôn sùng.
Ngoằn sông Tử thủy thông sông Nhị
Bóng núi Ni-sơn chiếu núi Nùng.
Bia chép Tiên-hiền rùa chửa cụt,
Ấy gương « Hậu giám » chắc không [cùng.

Phạm-đức-Mẫn
Bát-tràng, Gia-lâm, Bắc-ninh

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ 24 độ
15 giờ 26 độ

Lịch ngày mai

Dương lịch
Thứ năm 17 janvier 1924
S. Antoine

Âm-lịch
12 tháng 12 năm Quí-hợi
Ngày Ất-mùi
Hành Kim, Sao Tinh, Trực Phá
KỴ: Tài-chống.

Giá bạc. — Kể từ ngày 16 Janvier 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 11 ' 18

Thị giá quốc-trái. — *Ngày 16 janvier 1924* : 3 ·/· 55. — 4 ·/· 1917 55.15. — 4 ·/· 1918 54.50 5 ·/· 1915 1916 67. — 5 ·/· 1920 82. 6 ·/· 1920 78.

Tàu tàu. — Tàu *Orénoque* khởi-hành ở Tourane ngày 15 janvier hồi 15 giờ. Tàu tới Haiphong ngày 16 janvier 1924 hồi 18 giờ.

Quan Toàn-quyền đi kinh lược. — Đến ngày thứ bảy 19 này quan Toàn-quyền sẽ đi xem mỏ ở Đông-triều. Ngài cùng đi với quan Thống-sứ Monguillot, quan Giám-đốc Công-chính Pouyanne, và quan Chánh sở Kinh-tế Lochard.

Các quan đại-biểu. — Quan công-sứ Châtel đã ở Nghệ ra ngày hôm qua để trong nhậm chức Chánh quản-lý văn-phòng quan Toàn-quyền.

Quan cai-trị hạng nhất Graffeuil công-sứ Nam-định được nghỉ 6 tháng tại thành Lille. Chừng ngày 9 Mars thì ngài về qui quốc.

Những người sống sót ở tàu « Moqueuse ». — Tàu *Craonne* và tàu *Malicieuse* đã cùng nhau cứu vớt những vật liệu ở tàu *Moqueuse* lên. Hành khách tàu *Moqueuse* sẽ đáp tàu *Malicieuse* mà về Haiphong, còn tàu tham-mưu và thủy thủ thì sang cả tàu *Craonne*.

Tin đường sá. — Đường Lạng-sơn đi Tiên-yên và Mon-cây, cứ trời khô tạnh mà đi từ từ thì những xe chở kém 1400 cân có thể đi được, nhưng vì có sự nguy-hiểm về đường sá thì người đi đường phải chịu. Đường Lạng-sơn đi Monc'ây có thể đi trong một ngày được. Ở Mon-cây có thể mua dầu xăng được.

Thể lệ về điền thổ tại Đông-pháp. — Quan Toàn-quyền vừa đặt ra một hội-đồng để xét việc chỉnh-đốn các thể-lệ về điền thổ ở Đông-pháp và chỉnh-đốn lại Công-sản theo như các bản dự-thảo của M. Boudillon là quan chưởng-lý đi phái-bộ tại Đông-pháp sẽ trình hội-đồng Hội-đồng ấy có quan Habert Tư-pháp tổng-trưởng làm chánh hội-đồng và các quan sau này làm hội-viên:

MM. Krautheimer quan cai-trị hạng nhất, Morché chánh Tòa án sơ-thẩm Hanoi, Saint Michel Durazan phó chưởng-lý, Catenet, thanh-tra sở Văn-tự, Marty quan cai trị, chánh tòa coi việc Pháp-chính phủ Toàn-quyền, Mandrette, luật-sư, Hoàng-trọng-Phu tổng-đốc Hà-đông.

Khi nào có giấy quan chánh đạt thì Hội-đồng sẽ họp.

Hội kỷ-niệm trường Cao-đẳng Đông-pháp. — Tòa trị-sự có lời nhắc lại cho các ngài hội-viên trong hội cùng các bạn *tân, cựu* học-sinh Cao-đẳng đã có lòng quyến tiền giúp hội đề ngày kỷ-niệm này được long-trọng hơn, biết rằng:

1·) Ngày thứ sáu 18 janvier 1924, làm lễ kỷ-niệm tại Đại-giảng-đài (grand amphithéâtre) trường Đại-học, phố Paul Bert; quan Học-chính tổng-trưởng làm chủ tọa. Sau khi đọc diễn-văn sẽ đãi tiệc champagne và có các cuộc chơi nhã khác: như âm nhạc, đốt cây bông, v. v... *Phải mang carte mời theo mới được vào.*

2·) Ngày thứ bảy 19 janvier 1924, đúng 9 giờ tối diễn tại rạp hát Tây vở tuồng « Người Biển-lận » của Molière tiên-sinh mà M. Nguyễn-văn-Vĩnh dịch ra quốc-ngữ. Có quan Toàn-quyền Merlin, các quan đại-biểu, các vị giáo-sư Cao-đẳng đều chứng-kiến. *Các ngài có carte (mùi đỏ) mời xin cứ theo số ghế mà đến* (không nhận cho trẻ con vào xem) và chỉ được quyền đến xem hôm ấy thôi; chỉ riêng cho các ngài ở các tỉnh vì xa xôi, nếu không kịp về xem tối thứ bảy thì có thể đến xem tối chủ nhật, hội sẽ để danh ít ghế cho.

Có bán programme để giúp các hội làm phúc, giá ít ra là 0 p. 20.

3·) Tối chủ nhật 20 janvier 1924 diễn tuồng lần thứ hai, *ai cũng phải giả tiền.* Giá các hạng ghế đã định. xin cứ đến nhà M. Lê-hữu-Phúc tổng thư-ký hội, 56, Rue du Coton Hanoi, về bán tại đấy, những ngày 15, 16, 17, 18, 19, sáng từ 12 giờ đến 2 giờ; chiều từ 5 giờ đến 8 giờ.

Tòa trị-sự hội Ái-hữu
tân cựu học-sinh lai cảo

N. B. — *Các bạn ở các tỉnh, xin mau mau gởi tiền quyên về, hội cảm ơn lắm.*

BÁN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES »
mỗi gói. 0p.05
Thuốc STIC « HAVANE »
mỗi gói. . . . . 0 . 10
Thuốc STIC « ANGLAISES »
(Thanh-hương) bọc vào hộp
hàn kín, mỗi hộp hai mươi
điếu. . . . . 0 . 20
2697

Tiền trợ cấp cho các hội — Quan Thống-sứ Bắc-kỳ vừa ký nghị-định cấp tiền cho các hội sau này:

Hội nhảy đầm 50 p; Nhà xéc Tây 5 0 p; Hội âm-nhạc Tây Haiphong 200 p; Hội Tri-tri 690 p; Hội công-ích, hồng Canh-nông Bắc-kỳ 7 000p; Phòng Thương-mại Hanoi 4.850 p; Phòng Thương-mại Haiphong 4 500p; Hội ái-hữu các viên chức các tòa Sứ 100 p; Phường nhạc Hà-đông 300 p; Hội tập gươm và tập súng 50 p; Hội những nhà đông người 100 p; Trường Thể-dục Hanoi 100 p; Hội thể-dục thao Hanoi 100 p; Hội thể-dục Annam 50 p; Hội đua ngựa 6 0p; Hội thể-thao « La Flèche » 100 p; Việc dạy thể-dục tại các trường và các người thiếu-niên Tây 450 p; Hội Médico - chirurgicale 250 p; Cộng là 20.75· p.

Tòa án Trừng-trị. *Cu lý lường tiền và không giữ nhời đoan.* — M. Trần-kim-Ngọc ở Cao-bằng có sai một người cai đi mộ phu lên mỏ làm. Người cai ấy về mạn Bắc-ninh mộ vừa đàn ông đàn bà là 13 tên Trần-văn-Khuê, cho vay trước đàn ông mỗi người 4 đồng, đàn bà mỗi người 3 đồng và tiền ăn, tiền tiêu lên đến Cao-bằng đều chịu cho cả. Theo như những tờ hợp đồng lũ tên ấy ký kết thì phải làm trong 6 tháng. Song bọn cu-ly ấy lên tới nơi chỉ làm được it lâu tự ý trốn về. Tòa phạt tên Trần-văn-Khuê, Ng-v-Nhị và Ng-v-Tinh mỗi tên 1 tháng tù 15 quan, tên Ng-v-Đức, Ng-v-Tòng, Ng-như-Thụy, Ng-v-Hòe, Ng-v-An, Lê-v-Thai, mỗi tên 15 ngày tù và 15 quan và phạt vắng mặt tên Ng-thị-Du, Ng-tàng-Ngâu, Ng-văn-Viên Ng-văn Trúc và Ng-thị-Đoan mỗi tên 1 tháng tù và 15 quan và bắt bọn cu ly ấy phải trả lại tiền tiêu cho vay trước cho M. Ngọc.

Bán một cái xe cao-xu nhà bánh đặc sơn vàng, mới đóng.
Hỏi tại số nhà 10, Cité Jauréguiberry, Hanoi. 3762

Việt-Nam thanh-niên hội. — Đến chủ-nhật 22 janvier này đúng 2 giờ rưỡi, hội V. N. T. N. sẽ họp đại-hội-đồng tại hội-quán ở số 5 phố Vọng-đức Hanoi. Vậy xin có lời kính mời hết cả các quan tán-trợ, tử-trợ và thường hội-viên đến dự kỳ hội-đồng ấy.
Chương-trình: Xếp đặt ngày hội của hội V.N.T.N. vào ngày 13 avril.
H V. N. T. N. lai cảo.

Sao mà gạo kém thế ? — Mấy hôm nay giá gạo ở thành-phố ta thấy nhiều người ta-than rằng kém quá. Mà kém thật: cứ như một đồng bạc gạo bây giờ, có lẽ chỉ bằng sáu bảy hào độ trước thôi, thì không biết nguyên-nhân từ đâu mà thế?
Không những ở thành-phố ta bị gạo kém mà thôi, các miền chợ nhà-quê ở vùng Hà-nội, Hà-đông ta, cũng thấy nhân-dân kêu kém dữ, thì thật khốn đốn cho các nhà nghèo lắm thay!
Mong rằng sẽ có cách mau chữa lại sự nguy-khốn ấy.

(*Xem trang thứ ba, cột thứ hai*).

RẠP CHỚP BÓNG PALACE
CÁO-BẠCH
Kể từ ngày thứ 12 Janvier 1924 trở đi. Mỗi tuần lễ có hai chương trình
Chương-trình thứ nhất: Diễn trong những buổi: Thứ tư — Thứ năm — Thứ sáu và Thứ bảy hồi tối. Trước năm và thứ bảy hai ngày.
Chương-trình thứ hai thì chiếu trong những buổi: Chủ-nhật hai ngày và buổi tối — Thứ hai buổi tối — Thứ ba hai ngày và buổi tối.
Có buổi tối thứ tư và chủ nhật hai ngày thì có chương-trình mới.
Bắt đầu từ ngày chủ-nhật 20 Janvier, hàn ngày lại chiếu lại chuyện:
BA NGƯỜI NGỰ-LÂM PHÁO-THỦ
của Alexandre Dumas
Mỗi tuần-lễ trong chương-trình thứ hai, tối chủ-nhật hàn ngày, đến thứ ba buổi chiếu, sẽ chiếu tiếp cuốn ấy, mỗi lần chiếu hai hồi.
Sau chuyện *Ba người ngự lâm pháo thủ* thì chiếu chuyện *20 năm sỏ sau*.

ĐÁ-BIẾT-TUỔI-VÀNG

(Trinh-thom tiểu-thuyết)

PHẠM-BÙI-CẦM dịch-thuật

Cuốn tiểu-thuyết này cho là ái-tình tiểu - thuyết cũng được, mà cho là trinh - thám tiểu - thuyết cũng được. Vậy xin dịch ra để công-hiến các bạn độc-giả một cuộc tiêu-khiển khiến-hàng trong khi tàu-hậu trà-dư!

Trong lòng tôi cũng đã tính trước biết rằng câu chuyện tất rồi xoay ra đến thế, bèn dùng cái mưu của Cách-tư-thắc mà đáp rằng:

— Xin vâng! Nhưng tôi cũng còn có một việc nên thưa trước để các ngài biết cho. Nếu việc không có can liên gì đến nước chúng tôi, thì không khi nào chúng tôi có dám nói đi nói lại gì cả.

Chủ-nhân nói:

— Thế thì được lắm! Lẽ nào chúng tôi lại làm tổn thương đến nước ông. Lũ chúng tôi đây cũng không phải là ngu muội gì, Anh-luân cũng là tổ-quốc của chúng tôi, khi nào chúng tôi lại đi mưu hại. Và ông Ngõa-luân-đình đã bảo tôi rằng: việc này mà thành, thì qui-quốc cũng có lợi.

Ngõa-luân-đình nói:

— Không, không! Tôi chỉ nói một nước có lợi, chứ tôi có nói là nước nào đâu!

Chủ-nhân nói:

— Phải! ông vẫn không nói, nhưng chúng tôi cũng đã biết thừa đi là nước Anh rồi. Ông Khắc-lôi-tê! ông cứ đề mặc, không việc chi mà ngại!

Ngõa-luân-đình nhìn tôi xong, bèn tựa lưng vào ghế, dường như không biết nói ra thế nào. Bấy giờ chủ-nhân bèn đứng dậy mà rằng:

Bây giờ ta nên nói đến việc thôi! Ông Mặc-khắc-lâm, và cả các ngài đây! Tôi xin có vài lời thưa để các ngài biết. Như bọn anh em mình mà ở trong thế gian này, ai nấy đều có nghiệp-thường, cái tôn chỉ của bọn mình chẳng qua chỉ là lấy nhiều tiền làm hơn, như trời ngày nay cái đồng tiền tài của anh em mình thì không còn phải nói gì nữa. Cứ năm chúng ta đây, cả trong thế-giới này, vô luận ta hạng người nào, cũng không có thể định được cái giá của chúng mình cả, dẫu tài chính của các nước nữa, cũng đều là ở trong tay anh em mình cả. Làm tài trai như thế thường cũng đã đủ chơi với đời; nhưng cái cách dan bà nhà mình, có vợi đời tiền, lại không lấy thế làm đủ cho. Việc này bản tâm tôi cũng không muốn, nhưng lệnh ông không bằng cồng bà, tôi cũng đành bỏ tay không biết làm thế nào được. Nay đã bày ra cái kế sách này, xem chúng không phải ít tiền mà làm nổi. Buổi hội nghị này, chính là vì việc ấy, mà chủ-mưu việc ấy lại chính là nội-nhân tôi và Ngõa-luân-đình tử-tước đây. Sở dĩ các ngài mà đến dự hội hôm nay cũng đều là vì các qui phu-nhân mà đến, chứ không phải là vì mình. Nay tôi muốn bảy tỏ hết đầu đuôi để các ngài nghe, kỳ thực thì cái việc mình làm ngày nay, quả là một việc cực ngu cực dại ở thế gian này vậy.

Tôi tự nghĩ cái danh tính của mình, thanh qui cũng đã cùng cực, chứ nào phải hèn đớn chi. Nhưng nội-nhân nhà tôi thì lại không lấy thế làm ưng cho. Vì phỏng bây giờ có ai gọi tôi là ông công-tước hay bẩm-tước, thì không khéo tôi lúng dậy mà tát cho vỡ mồm, chứ tôi không chuộng cái hư-danh ấy, mà cũng không lấy được gọi thế làm vinh. Song trong ý nội-nhân tôi thì lại không được làm bà công-tước phu-nhân, nếu-bước phu-nhân thì không bằng lòng, bởi vậy cho nên bây giờ tôi xin chịu lép vế, xin chấp tay để nghe mệnh lệnh của bà nội - tướng vậy. Ngõa-luân-đình Tử-tước đây có nói rằng: bây giờ Tử-tước nên về nước Pháp mà khôi phục giang sơn, nối ngôi đại-thống. Chẳng biết trong lịch-sử thì có thể không, tôi cũng không biết, song ngài đã nói thế thì chẳng lẽ ngài lại dối ta hay sao? Vả ngài lại nói rằng: nhân tâm nước Pháp vẫn còn mộ tử hoàng-gia, trông mong phục-tích. Nay chỉ thiếu một khoản kim-tiền mà thôi, nếu có tiền thì lập tức ngài có thể lên ngôi đại bảo. Ta xuất tiền ra giúp ngài lúc này, đến khi sự thành chi hậu, ngài sẽ sắc phong cho các bà nội-tướng của ta làm qui-tộc các bà phu-nhân. Nay ngài muốn chừng một nghìn hai trăm vạn Anh-kim, trong sáu người chúng ta đây chia tay nhau ra, mỗi người giúp ngài hai trăm vạn. Ý nội-nhân tôi thì đã quyết rồi, nên tôi cũng phải đành vậy. Còn như các ngài, ý các ngài thế nào, xin các ngài cho tôi biết. Nếu các ngài có muốn hỏi điều chi thì đã có Ngõa-luân-đình tử-tước đây, xin các ngài cứ hỏi, Tử-tước đây là cốt có việc ấy, các ngài có hỏi chắc rằng tử-tước cũng chẳng tiếc chi lời!

Chủ-nhân nói xong, thì thấy năm người đó cứ thì thầm nói nhỏ với nhau: Đoạn rồi Ngõa-luân-đình bèn tự chỗ ngồi đứng dậy mà rằng:

— Đám thưa các qui hữu, cái kế sách của bỉ-nhân định thì vừa đây Phổn-lâm-bá tôn-ông đã phân trần qua để các qui-hữu biết rồi, bỉ-nhân cũng bất tất phải thuật lại nữa. Có thuật lại cũng chỉ đến như thế mà thôi. Bao nhiêu hải-lục-quân của tệ quốc, trong lòng vẫn còn hoài vọng cựu thời vương thất, không một người nào là người không muốn giúp cho bỉ-nhân. Chúng chỉ đợi thời đấy mà thôi, có dịp thì tức khắc chúng phải vì bỉ-nhân tuyên lực. Còn như thắng hoặc có kẻ nào đem lòng phản bạn, thì bỉ-nhân lấy lợi dụ tất rồi cũng phải được. Hiện nay đang có một cái hội bí-mật rất lớn, chuyên vì bỉ nhân vận-động, lại có một nước đại-cường quốc cũng trợ lực cho bỉ-nhân.

Nói đến đấy đưa mắt nhìn tôi, rồi lại nói tiếp rằng:

Nước ấy đem binh áp đến biên cảnh tệ quốc, bắt phải bỏ dân quốc chính-phủ mà lập bỉ-nhân lên. Và xuất kỳ bất ý, đợi lúc đại binh đã khởi rồi, mà người tệ quốc vẫn còn chưa biết, thì chắc rằng không có lẽ nào là lẽ kháng cự lại được. Bao nhiêu bảo quân trong nước, đều đã nhận tiền hối lộ của bỉ-nhân cả, dẫu có một hai nhà bảo không chịu tán trợ cho bỉ-nhân, song sức yếu cũng chẳng làm trở gì được, có nói nữa chắc rằng quốc-dân cũng chẳng chịu nghe nào. Đợi lúc đại binh đã kéo đến kinh thành rồi cứ quốc phản vân, hễ giờ bỉ-nhân mới ra, đối chúng tuyên ngôn, phản trần lợi hại, xin nhận lấy cái việc cứu-quốc an-dân. Vì đại binh của nước kia là tự mình với đến, mình nói một câu, chắc rằng họ phải thoái binh ngay, bấy giờ nhất thời bảo chỉ, tất rằng phải cực lực xưng dương, dân-quốc chính-phủ, còn làm sao mà đứng lại được? Khi đó bỉ-nhân bèn hiệp ngoại hình trong khu vào kinh thành, trấm họ hoan hô, tiếng vạn tuế vang trời rậy đất, không đợi phải lực huyết mà đại-công đã thành. Hưởng hồ lại có một nước lớn làm liên bang với mình, giúp sức cho mình, thì khó gì mà không đem lại được sơn hà xã tắc!

Ngõa-luân-đình nói đâu ra đấy, lời nói rất là quả quyết, mồ hôi toát ra như tắm, hai mắt thì sáng quắc lên, các bà đàn-bà nghe thấy, ai nấy đều có cái vẻ vui mừng hớn hở.

Tôi nói:

Ngài nói thì phải lẽ lắm rồi, nhưng ngu-hạ muốn hỏi lại ngài một câu nữa, chẳng hay ngài có miễn thứ cho chăng? Ngài dạy rằng có một nước lớn, thì có phải là nước Anh chăng tôi không?

Do Võ Tòng dùng cụm từ Petrus Ký (67-74) cộng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy cẩn-thận,
15 chân-kính
Mặt cẩn kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU:
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
2569

Savon Cadum

Savon tinh anh, như
SAVON CADUM
thì lấy làm hữu ích cho vệ-sinh da người.
Vả lại savon nầy tiện lắm, gì người ta dùng nó tới cùng, không bỏ chúc nào, mà lại lâu giải bằng hai cục savon thường.
Giá mỗi cục Savon Cadum là Hai quan tiền Langsa.
2 f. 00

SÁN-NHIÊN-ĐÀI
Tối thứ tư 16 janvier 1924
NỮ TÚ-TÀI
(Hồi thứ nhất)
Tối thứ năm 17 janvier 1924
NỮ TÚ-TÀI
(Hồi thứ nhì)

NỮ-HẢI-TẶC
(Trinh thám tiểu-thuyết)
PHẠM BÚT-CẦM dịch thuật
Xuất bản lần thứ nhất
Có sửa đổi lại nhiều chỗ
Sách dày hơn 100 trang
Giấy in cực tốt. Sách đóng cực đẹp
Giá mỗi quyển .... 0$30
Tiền cước..... 0.11
Ai muốn mua buôn mua lẻ xin gửi giấy cho:
M. BÙI XUÂN-THÀNH
61-63 — Rue du Coton — Hanoi

XIN XEM CHO KỸ

Phàn nhiều các quí khách xem báo thấy có đăng cao-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho, ba xin các ngài từ rày đi có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhớ rằng:

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54; Hanoi. »

Nay kính,
Ed. Montès
54, Rue Paul Bert, Hanoi

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho báo quán cái giấy quán báo, chức lại chỗ nhà thì biên rõ ràng vào đây, và gửi theo hai báo (0$24) bằng tem sống được, để sai tiền giấy quán khỏi.

«Nếu ai không gửi tiền theo thì các ông báo phải trả nhau hơn.

Thăng thưởng trong ngạch Họa đồ. Các viên hội-họa (ký vẽ) có tên sau này được thăng chức kể từ ngày 1er janvier 1924 trở đi:

Thăng hội-họa thượng hạng hạng tư: M. Ng-văn-Phúc.

Thăng hội-họa thượng hạng hạng năm: M. Lê-đình-Minh.

Thăng hội-họa thượng hạng hạng sáu: M. Ng-văn-Chính.

Thăng hội-họa hạng nhì: M. Ng-hữu-Giục.

Thăng hội-họa hạng ba: MM. Ng-văn-Thịnh, Ng-văn-Chính, Lê đình-Giao.

Thăng hội-họa hạng tư: M. Đoàn-văn-Mạc

Thăng hội-họa hạng năm: MM. Ng-văn-Khôi, Vũ mạnh-Lan, Vũ-nhiệp-Kỷ, Phùng-văn-Lợi.

Thăng hội-họa hạng sáu M. Lê-đình-Chu.

Thăng hội-họa tập sự: MM. Ng-đình-Cửu, Đặng-văn-Ty.

Thăng thợ họa đồ thượng hạng hạng tư: M. Lê-văn-Bảo.

Thăng thợ họa đồ hạng nhì: M. Ng-văn Ngư.

Thăng thợ họa đồ hạng ba: M. Trần-văn-Thắng.

Thăng hàm. M. Phạm-Diễm, hàn-lâm viện thị giảng, tri phủ hưng nhì về hưu tri nay được đặc cách thăng Hàn-lâm viện thị-độc.

M. Ng-v Huấn là ông cụ già 96 tuổi, quán làng Phúc-xa tổng Phúc-lâm, huyện Hoàn-long nay được đặc cách thưởng Hàn-lâm viện thị giảng

M. Trần-lương-Hạo, chánh cửu phẩm văn giữ thừa-phái hạng tư về hưu quán làng Đông-trung phủ, Kiến-xương (Thái-bình) được đặc cách thăng từng bát phẩm văn giai.

Ngạch thừa-phái M. Tô-v-Tự, thừa-phái hạng nhất tại Hòa-bình được phép 29 ngày nghỉ tại Thái-bình.

Vở tuồng « NGƯỜI BIỆN LẬN »

Vở tuồng « Người biện lận » (L'Avare) của Molière tiên-sinh, dịch-giả là M. Nguyễn-văn Vĩnh, mà các tân-cựu học-sinh Cao-đẳng đến 18 Janvier này đem ra diễn ở rạp hát Tây, hiện nay đã in xong hẳn.

Bán tại nhà M. Lê-hữu-Phúc, 56, Rue du Coton, Hanoi.

Ai ở xa muốn mua xin viết thư về và đính theo tiền cước.

Một quyển giá. . . . . 0$50

Mua mấy kẻo hết!!

In có 500 quyển mà thôi.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tàu mắc cạn. — Báo *Avenir du Tonkin* có đăng rằng:

« Tàu *Ming-Sang* của công-ty Bạch-thái lá tàu chạy Hongay, vừa rồi mắc cạn vào một bãi cát; khi tàu vào vụng Ha-long, ngay Hongay trông ra thì đụng phải một hòn đá, cho nên thủng một chỗ nước chảy vào tàu. Tàu ấy ở bến Haiphong chạy ngày 13 janvier hồi 20 giờ 10 phút và đến 14 janvier hồi 4 giờ sáng thì bị nạn; hành-khách và thủy-thủ không việc gì cả, còn chiếc tàu thì người ta mong rằng có thể trục lên được ngay ».

Cái nạn hàng ngày. — Ngày thứ hai 14 janvier hồi 2 giờ chiều, ở đường Paul-Bert, có một cái xe ô-tô đụng vào một cái xe bò kéo nước đường dưới. Con bò sợ quá chạy tế mãi đến giữa vườn hoa Paul-Bert. Xe ô-tô long mất cái chắn bùn bên tay mặt, xe bò gãy đầu cái ống dưới nước, nhưng không có người nào bị thương cả.

Cũng chiều hôm ấy, hồi 3 giờ, ở tàu *Yang-Tsé*, một người phu tên là Bùi-văn-Tân, 23 tuổi, ở đường Clémenceau, ở trên cao chừng 10 thước, ngã xuống hầm tàu. Ông chủ tàu vội vàng đến cứu dỡ, tên Tân chỉ rên rẩm một lúc rồi chết. Khám xong, đã cho khiêng vào nhà xác.

Lại hồi 6 giờ tối hôm ấy, tên phu xe Vũ-văn-Hiếu, 19 tuổi, ở đường Belgique, kéo xe chạy qua một tấm ván bắc ngang ở trên một cái hố tối với, sa chân ngã xuống; nhưng người ở gần đó, kéo tên Hiếu ra ngay, mà mình đã bị bỏng khắp cả, phải khiêng vào nhà thương lập tức.

Cái án mạng ở phố Strasbourg. — Quan tòa đã ủy quan thầy thuốc mổ xác Lê-văn-Hoa khám nghiệm thì xét ra là tại một nhát dao đâm vào đằng trước, gãy mất một cái sương, sườn và ngập sâu vào trong mình đến 20 phân tây. Cả thảy 15 người bị giam cứu về việc ấy; nhưng chúng vẫn một mực khai như trước. Tòa án còn đương xét.

HÀ-ĐÔNG

Vụ ch êm ở các miền rẻ hỏng. — Khắp các miền mà vụ rẻ vừa rồi bị kém-sút, nhất là những miền bị bọ-xít làm hại rất thảm thê như miền Nhân-đạo, Nhân-huệ, Cổ-bản, Y-sơn và Do-lộ, thì các nhà nông ta hiện đương nỗ-lực mà cố cấy vụ chiêm để kéo lại. Đồng ré mà cấy chiêm thì công-trình khó-nhọc quá bội thật, nhưng xem chừng ai nấy cũng có ý lấy làm lo lắng lắm về cái ăn sang những cứ ngày ba tháng tám sang năm này, nên tuy khó nhọc mà cũng cứ ra công cố-kính. Bởi vậy những cánh đồng mà cứ tháng 10 vừa rồi ta thấy đặc những bọ-xít thì nay đã thấy phất phơ những ngọn lúa chiêm mọc lên rồi. Chẳng biết rồi ra ba tháng trông cây một ngày trọng quả thế nào nhỉ?

Cũng khá khen thay những nông-dân ta, ở các miền đó cũng có nghị-lực lắm thật: Vật keo trước vừa thua, keo sau lại càng cố. Ấy có lẽ cũng là nhờ ở sự khuyến khích và sự trợ lực của các quan trên mà ra, vì từ ngày miền đó bị nạn bọ-xít đến giờ, các quan bản tỉnh nghe như vẫn hằng để tâm tỏ tình ái-ngại mà muốn những nâng-đỡ cứu-trợ cho vậy. Đó chính là một cái đại-động-lực làm cho các nhà nông ta thêm hăng-hái mãi lên.

NAM-ĐỊNH

Việc trùng-tu đền Bảo-lộc. — Mở dư-đồ thấy non sông cương vực, nào những khu ruộng tốt, những đám rừng xanh, bước chân ra bến bể bờ sông, nào những nơi phụ đầu đô-thị; người thức-giả ai là chẳng nghĩ rằng được đời đời vinh hoạt ở trong một cõi giang-sơn như hoa như gấm này, tất đã nhờ những bực minh-quân lương-tế, những tay hào-kiệt anh-hùng, phí bao nhiêu những huyết-hãn tinh thần để sửa sang gây dựng cho ta. Cho nên không cứ ở nước nào, xã-hội nào, phương đông hay là phương tây, phàm những tượng đồng bia đá, đài rộng tháp cao, phần nhiều là đời sau tập hợp làm nên, để kỷ-niệm sùng-bái những bực minh-quân lương-tế hào-kiệt anh-hùng, đáng danh vọng với giang-sơn, có công lao với dân tộc, có phải là một cảnh vật để vui chơi tiêu khiển hay sao?

Nước ta dựng nước hơn bốn nghìn năm, cứ trong lịch sử mà xem, kiệt-sĩ danh-nhân đời đời vẫn có, trong đồng bia đá không những một nơi, bi-nhân cũng chưa dám lấy con mắt hẹp hòi mà vội đem quau sát nơi nào là xứng đáng. Duy gần đây cách tỉnh lỵ 7 kilometres thuộc huyện Mỹ-lộc làng Hà-lộc, là nơi Thái Ấp của đức Trần-hưng-Đạo đại-vương « tục gọi đền Bảo-lộc ». Ngài là một bực huân liệt danh nhân, đẹp giặc Nguyên sang ta tàn bạo, chiếm Toa đô ở Tây-kết, bắt Mê-Nhi ở Bạch-đằng, thái-tử Thoát-Hoan lần núp về Tàu, ngài đối với dân thì một mực kiên trinh, đối với nước thì một mực trung thành, rực rỡ cho non sông, cái tài danh đức vọng của ngài, không những khiến cho người ta đáng mừng, đáng kính, đáng sợ! Ôi! người lên ký-vĩ, khí ở sơn-hà, cái danh linh chính khí của ngài hình như lẫy lừng cõi vẫn vơ phảng phất đâu đây, một bực danh-nhân như vậy ta lại chẳng nên sùng bái lắm ru? ?

Ngày 20 tháng tám vừa rồi là ngày kỷ-nhật của ngài, bỉ-nhân thấy khách phương xa đến lễ một ngày một đông, mà qui mô cũ vẫn còn chật hẹp, nên động lòng cảnh ngưỡng, bàn cùng dân làng Hạ lộc, đã xin phép quan Thống-sứ và các quan đại-hiến bản tỉnh, đã cho phép đi dỡ sổ quyên những nơi thành-phố như Hanoi, Haiphong, Nam-định, để sửa sang lại nơi kỷ-niệm này. Vậy nên có mấy lời trình tỏ ra đây, ngài nào không lấy bỉ-nhân làm bỉ, mà đem lòng cùng biểu đồng tình, sẽ xin hăng sản hăng tâm, trong mong tấm lòng thành kính của chư quí-hữu cùng bỉ nhân c ông có một ngày kia sẽ nên hiện-quả.

Lã-qui-Chấn lai cảo

THÁI-NGUYÊN

Việc rủi ro ô-tô — Bản quán tiếp được bài sau này:

Tôi xem qui báo ra ngày 10 janvier 1924 thấy mục thời sự tỉnh Thái-nguyên có M. Lưu-khuê-Bích lại cáo bài ô-tô đè phải người, không được đúng với sự thực. Vậy tôi là tài-xế cầm xe ô tô chở thơ hôm ấy, thực hư thế nào tôi xin nói sau này để nhờ qui báo bỏ chính lại cho đúng, kẻo chư độc-giả lại tưởng nhầm là lỗi tại tôi.

Số là sáng ngày mùng 5 tháng giêng tây tôi cầm lái xe thơ ở Đồng-anh lên Thái-nguyên.

Cách tỉnh Thái-nguyên bốn cây kilomètres, tôi có thấy ở đằng xa có một cái xe-tay bánh gỗ, trên xe có hai người ngồi. Tôi bóp còi để xe lấy tránh, song xe lấy cứ nghiễm-nhiên đi giữa đường, mãi không tránh, nên tôi phải hãm xe của tôi đi từ-từ lại và đi về mé đường tay phải.

Lúc xe tôi đi gần đến cái xe tay cũng đi một chiều với tôi, thình lình xe lấy lại cũng rẽ sang bên đường tay phải cùng tôi cho thuận đường.

Hai người khách ngồi xe tay nom lại thấy đằng sau có xe ô tô mà người kéo xe lại rẽ xe lên đầu xe ô-tô thì với vàng nhảy xuống. Cái xe của tôi hơi chạm vào đằng sau cái xe tay, người kéo xe ngã ra, xây da bằng hai ngón tay ở đầu. Cái xe tay vỡ ra, song sự gãy ấy chắc độc-giả cũng chẳng lấy gì làm lạ, vì là một thứ xe ngoại-ô, rơ so buộc bằng lạt tre với thừng; tục gọi là xe thồ-tả, hơi chạm vào là gãy.

Sự thực đầu đuôi có thế mà M. Lưu-khuê-Bích nói là những hai người khách xuống ngồi cạnh tài xế bị bẫn sang dia mui, với những là xe đè phải người phu kéo xe gỗ v. v.....

Thực ra đằng trước chỉ có tôi với một người phụ tài-xế ngồi mà hai chúng tôi không bẩn sang dia mui bao giờ, và lại chúng tôi cần phải cẩn thận mới kiếm được miếng cơm ăn, tiền nuôi vợ con, chứ có phải đề đâu.

Xin M. Lưu-khuê-Bích, sự gì mắt nom thấy hay tai nghe tiếng đích thực rồi sẽ gửi đăng lên báo.

Thao lai cảo.

HONGAY

Cái nạn xe đạp. — Xe tiện dụng cho ta thật, nhưng hiềm vì tỉnh còn nhỏ, người thì đông, ngày nào cũng nghe thấy tiếng phàn-nàn của đàn bà con trẻ về sự thiệt hại hàng-hóa và bị đau về xe đè.

Cuiêu hôm 13 janvier, vào khoảng 5 giờ, một cậu công-tử kia đang cố sức đạp xe rõ nhanh, ai ngờ đang vui thì cái xe đè phải một người bận Âu-phục thành ra lôi thôi mãi.

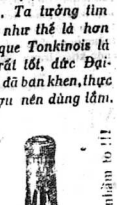
L. lai cảo

(Xem trang thứ tư).

Tết Nguyên-đán

Nay mai đã đến tết Nguyên-đán. Cha mẹ anh em sắp đến ngày được xum họp đoàn-viên. Ta sẽ được thấy những người tà mến yêu vì công việc làm ăn mà xa nhà xa cửa. Người già, người trẻ, vui vẻ về cái buổi họp mặt ấy. Ai nấy tự hỏi nên mua quà gì bây giờ. Con cái thường tìm của cha mẹ thích mà tặng người. Nhưng các cụ già nước tuổi tác kia thì các cụ thích gì? Ta nên làm quà các cụ những thứ các cụ thích mà lại có ích cho các cụ. Ấy người làm con ai cũng phải tự hỏi câu ấy. Nên biếu các cụ những vị làm cho các cụ thêm mạnh-mẽ, thêm vui vẻ, một thứ bổ bổ các sức vóc, một thứ uống vào ngon miệng, một thứ rượu êm dịu, bổ mà làm cho ngon cơm. Ta tưởng tìm được thứ quà như thế là hơn cả. Rượu Tonique Tonkinois là một thứ rượu rất tốt, được Đại-nam Hoàng-đế đã ban khen, thực là một thứ rượu nên dùng lắm.

Theo hình tự nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình bậy bạ trẻ-cười cho trẻ con và người có trí khôn tin không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Rượu ấy bán ở hiệu **MONTÈS**, **54 phố Tràng tiền, nhà ba chuông.** *Nên đến ngay mà mua. Thường đến vụ tết, ông Montès bán nới giá, nghĩa là mỗi chai Tonique Tonkinois chỉ bán có* **2$10** *mà thôi.*

NHÂN DỊP TẾT ANNAM

Bán hạ giá

Nên đến hiệu ông H. Valiée, ở phố Tràng-tiền, số nhà 37, mà xem có bán thứ serge, satin, laine đen và bleu marine đề may áo annam rộng rất nhã, khổ rộng một thước.

Mỗi thước giá là: 1$80.

3749

Số 36

BÌNH SƠN LÃNH YẾN

(Chuyện một cô nữ-thần-đồng mới lên 10 tuổi, mà đã có tài văn-thơ nhà ngọc phan châu, khắp các quan trong tòa Hàn-lâm, đều phải bái phục. Thiên-tử phong cho là « Hoàng-văn tài-nữ » lấp lấu kén chồng, lại ban cho một cái roi kim-như-ý, hễ công-tử nào đem hẳn-hảo xác-đáo thì được phép đề-tử. Sau vì một sự kén chồng ấy mà sinh ra nhiều chuyện rất lạ-kỳ.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Nàng *Sơn-đại* đọc xong thánh-chỉ, liền cùng nàng *Lãnh-giang-tuyết* sup lạy để bái tạ thánh-ân. Lạy tạ xong, nàng *Sơn-đại* lại cầm bút viết một bản tâu như sau này:

« *Thần-thiếp Sơn-đại cúi tâu vì* « *việc bày tỏ chân-tài để khỏi phụ* « *thánh-ân. Số là bài thơ « Tam-thập* « *lục cung đô thị xuân » thật của* « *thần-thiếp Sơn-đại làm thì mộng* « *ân ban thưởng ngự-tửu 30 bình,* « *thần-t iếp xin bái lĩnh.*

« *Còn 4 bài thơ Thanh-triều tế-* « *thụy thì của ấu-nữ Lãnh-giang* « *tuyết làm thay. Nay cũng mong-ân* « *giám thưởng, ban cho lụa hoa, thần-* « *thiếp không dám mần tài để hư phụ* « *thánh-ân, đã cùng Lãnh giang-* « *tuyết trông cửa khuyết ma bái ta,* « *lại xin cứ thực giải bày, mong được* « *lượng trên soi xét.*

« *Nàng Lãnh-giang-tuyết năm n y* « *mới 12 tuổi, nguyên là con gọi một* « *người nông dân ở huyện Giang-đó* « *về phủ Dương-châu, lên gọi Lãnh-* « *tán. Tài-học của nàng có phần lại* « *hơn thần-thiếp Sơn-đại nầy, Giả-sử* « *thanh-thượng sai soạn-thuật văn-* « *thơ, tất cũng khả-quan, chỉ vì xuất* « *thân là kẻ hàn-môn, còn e phụng* « *ngự không tiện,*

« *Nay cúi xin thánh-ân cũng ban* « *cho thần-phụ nàng một cái hư-hàm* « *thì nàng sẽ được vinh-qui vậy.* « *Thần-thiếp đánh bạo tâu xin, rất* « *lấy làm sợ-hãi.* »

Nàng *Sơn-đại* viết xong giao cho nội giám đệ trình thiên-tử. Thiên-tử mở xem bản tâu, mừng-rỡ mà phán rằng:

« Ở đâu lại sinh được một bậc thiếu-niên tài nữ ấy!

Thiên-tử nói xong, lại cầm bút phê rằng:

« *Trẫm xem bản tâu của Sơn-đại,* « *mới biết 4 bài thơ Thanh-triều* « *tế-thụy là của Lãnh-giang-tuyết* « *làm. Lời-lẽ phong-lưu, thật không* « *kém chi Sơn-đại. Nếu là con nhà* « *hàn-tiện thì trẫm cũng đặc-cách* « *mà đều phong cho cái danh-hiệu* « *Nữ trung-thư, để phòng khi cố-* « *vấn.*

« *Còn thân-phụ là Lãnh-tán cũng* « *ban cho mũ áo trung-thư, khiến* « *được dự phẩm vinh-qui. Đợi khi* « *triều-kiến, hễ soạn-thuật xứng chỉ,* « *sẽ lại thăng thưởng g*

« *Khâm-thử.* »

Khi thánh-chỉ truyền đến *Sơn tướng-phủ*. Nàng *Sơn-đại* liền tỏ lời mừng nàng *Lãnh-giang-tuyết*, nàng *Lãnh-giang-tuyết* lại bái ba lần tạ ơn tiên-cứu của nàng *Sơn-đại*. Hai bên ý hợp tâm đầu, yêu nhau vì nết, trọng nhau vì tài, cư-xử rất thân-mật. Hàng ngày ở trong tướng-phủ, khi xem hoa, khi thưởng nguyệt, thường vẫn cùng nhau tức cảnh đề thơ. Nàng *Lãnh-giang-tuyết* thấy thánh-chỉ khám ban mũ áo cho thân-phụ mình, mới viết một phong thư bảo cứu-phụ là *Trình* tế-tài về nhà báo tin trước.

Lại nói chuyện thiên-tử thấy *Sơn-đại* và *Lãnh-giang-tuyết*, một lúc có hai người tiểu-tài-nữ ấy thì ngẫm-nghĩ mừng thầm: Quái lạ! Bọn khuê-các nữ-lưu, không thấy không bạn, còn có được cái tài lạ-lùng ấy, mà sao trong bọn nam-tử hàng ngày cặp sách đi học, lại chưa thấy một vài tay kỳ-tài nào, để cho bõ cái lòng ước-mong của trẫm từ xưa đến nay. Thế thì há phải thiên-hạ vô tài, chẳng qua chỉ vì những kẻ có tài, không ai biết đến đó mà thôi.

Thiên-tử còn đang ngẫm-nghĩ thì bỗng thấy Lại-bộ đâng một bản tâu nói về *Nam-trực* khuyết chức đốc-học, bộ-thần xin tiến-cử *Vương-cần*. Thiên-tử phê chuẩn, rồi đòi *Vương-cần* về bệ kiến.

Khi *Vương-cần* vào, thiên-tử diện dụ rằng:

— Trẫm đã nhiều lần giáng-chỉ để cầu kỳ-tài, mà chưa thấy một người nào ứng-chiếu, nay nhà-ngươi ra đấy, phải hết sức đò-tìm. Chẳng những chuyên-trọng chế-khoa mà thôi, tất được những bậc thi-phú kỳ-tài như *Lý-bạch* và *Tô-đông-pha* thuở xưa thì mới khỏi phụ cái lòng ước mong của trẫm. Nếu thấy những bậc kỳ-tài, trẫm cho phép nhà-ngươi được tiến-cử, trẫm sẽ có trọng-thưởng. Nhược-bằng lại tri-trệ như viên đốc-học trước thì cái tội lười-biếng, trẫm quyết không tha.

Vương-cần lạy dập đầu, rồi lĩnh chỉ lui ra. Nguyên *Vương-cần* là người ở *Hà-gian*. Nghe lời thánh-dụ, không dám chậm-trễ. Bấy giờ đã cuối năm, *Vương-cần* chỉ về thăm qua quê nhà, rồi sang đầu năm mới, ức-khắc đi cung chức.

Khi *Vương-cần* đã nhận chức, lúc nào cũng nghĩ lời thánh-dụ, gắp kỳ tuế-khảo, gia ý xem-xét, muốn cầu lấy một vài tay kỳ-sĩ, để thiên-tử được vui lòng. Nhưng xem đi xem lại trong các quyển văn, toàn thì những hạng tầm thường, chưa thấy quyển nào xuất sắc.

Vương-cần rất lấy làm lo sợ. Một hôm, có viên tri phủ *Tùng-giang* là *Ân-văn-vật* đệ trình một phong thư. Trong nói việc quan Lại bộ thượng-thư họ *Trương* nhờ hắn xin cho công-tử là *Trương-dĩ* được đỗ đầu-xứ về huyện *Hoa đình*.

Vương-cần xem xong, giao cho ty-thuộc mà dặn rằng:

— Khi nào làm danh-sách thì nhắc ta để phê cho lên bậc đỗ.

Vương-cần nghĩ thầm: giả-sử người khác viết thư cho ta thì ta không nghe chăng được, nhưng đây là bức thư của quan đương-triều Lại-bộ thượng-thư, việc thăng thiên vinh-nhục của ta đều ở trong tay ngài, nay ngài ủy có một việc nhỏ-mọn như thế này, nếu ta không nghe sao tiện.

Sau *Vương-cần* lại nghĩ thầm: khi ta vào bái mệnh, thánh thượng đã diện-dụ ta phải gia ý xem-xét để cầu lấy chân-tài, nay ta lại vì-nể mà lấy đỗ thì sau này phúc-chí, rồi ra thế nào. Âu là ta chờ đến khi điểm-duyệt xong, bấy giờ sẽ liệu xử.

Cách mấy hôm sau, điểm-duyệt xong rồi, *Vương-cần* đóng cửa ngồi xem lại các quyển, thấy có một quyển lời lời châu gấm, hàng hàng gấm thêu, thật là một tay kỳ-sĩ.

Vương-cần vỗ tay xuống bàn, khen-ngợi mà rằng:

— Bây giờ mới thấy được một tay kỳ-tài!

Nói xong, liền cầm bút phê lấy đỗ đầu xứ. Một viên ty-thuộc đứng đấy bẩm rằng:

— Hôm trước quan *Trương thượng-thư* đã viết thư đến, lão-gia có truyền dặn chúng tôi khi nào làm danh-sách, sẽ phải nhớ bẩm, vậy xin lão-gia xét lại.

Vương-cần nói:

— Thế à! Bây giờ tạ phê rồi, biết làm thế nào. Âu là nhà-ngươi tìm quyển văn của *Trương-dĩ* ra đây, để ta xem thử.

Khi lục quyển *Trương-dĩ* ra xem thì lại thậm-bất-thông. *Vương-cần* không biết làm thế nào, bất-đắc-dĩ mới miễn-cưỡng mà phê cho đỗ thứ hai. Đến hôm phóng bảng, *Vương-cần* ngồi giữa, các Giáo-quan ngồi hai bên, còn các sinh-đồ thì đều đứng cả dưới thềm để nghe xướng danh.

(Còn nữa)

TUYÊN-QUANG

Đá bóng thi. — Đã lâu nay tỉnh ta không có cuộc đá bóng thi, nên chủ-nhật vừa rồi ở khu đất sau trại lính tây có mở một cuộc rất là vui vẻ. Một bên thì các quan binh và lính tây, một bên thì học-sinh bên trường Canh-nông thực hành với các ông làm việc ở bản tỉnh. Ba giờ kém một khắc các quan, Tây, Nam đến xem đông lắm. Tuy về mùa đông, song chiều giời hôm ấy lại nắng, bóng tà dương còn có vẻ chói chang nên cuộc vui phải chậm lại đến 4 giờ mới bắt đầu đá.

Hồi thứ nhất. (1er temps) đôi bên đều trổ lực đua tài đá quả bóng bên nọ qua bên kia, lúc lên, lúc xuống, lúc tới, lúc lui, rất là kịch liệt, ước độ nửa tiếng đồng hồ thì bên ta thua một bàn; ai thôi tưởng chắc là thua hẳn, khó chiều mà gỡ, sang hồi thứ hai (2ème temps) hai bên lại thêm ganh đua dữ dội mà bên ta lấn địa hơn lần trước, và độ 20 phút thì quả bóng đang ở chân M. Du « *Avance* » trao sang chân M. Kiu « *Aile gauche* » M. Kiu đá thót ngay vào *goal* bên kia. Đôm đốp như pháo nổ, tiếng vỗ tay ran lên đến 5 phút đồng hồ. Thế là 2 bên hòa cả, mãi đến 6 giờ kém 1 khắc thì tan cuộc. Song đôi bên chưa phân thắng phụ, chắc thế nào sẽ lại có một cuộc khác tranh đấu nữa.

L. H. lai cảo.

VIỆC KINH-ĐÔ

Nói hay làm không hay. Vừa rồi có ba người kia vào một tiệm cao-lâu mới mở, vì nghe ở đó nấu ăn khéo lại chóng có món ăn, nên mới vào, bởi đã chán mấy nơi khác hay có thói để khách ngồi chờ trợt buổi.

Tuy là tưởng như thế, nhưng đến lúc vào lại cũng phải dợi trót hồi lâu, rồi đến lúc trả tiền thì té ra ăn một món này mà phải trả tiền món khác, mà lúc vào bảo nấu vị ăn thì đã kêu người nấu bếp chỉ vào bảng khai vị ăn mà chọn mon ăn trước rồi. Thêm bớt chẳng bao nhiêu nên ba ông ấy chẳng muốn lôi thôi mà hỏi cho thêm chuyện nên bằng lòng mà ra về.

Một hiệu cao-lâu mới mở ra mà làm như thế thì e khiếm-nhã quá mà sở-hành bất lượng với sở ngôn.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-BÌNH

Chết trôi. — Ngày 13 janvier, trên bờ sông Gianh, người ta trông thấy một cái tử-thi người đàn ông trạc chừng ba mươi tuổi, trôi dật vào đó, lý-dịch sở-tại lập-tức báo quan Huyện Bố-trạch đến khám, hỏi ra thì người này quán ở phủ Quảng-trạch, đi mua rượu ở Quảng-khê, không biết làm sao mà giữa đường gặp nạn, có lẽ là vô-ý, sa chân xảy bước thế nào, chứ không phải là bị ai mưu hại, vì người này vốn lương-thiện, không có thù hiềm gì với ai.

Khám không có thương-tích chi thì đã gọi thân-nhân đến để mai-táng.

Chợ Đông-hới mở rộng. Chợ tỉnh nay mở ra rộng lắm, làm thêm một dãy nhà gạch thật dài, kinh-phí năm nghìn đồng.

Từ nay sắp đi, những kẻ buôn gồng bán gánh không phải nỗi dầm mưa dãi nắng như trước nữa.

Dãy nhà mới này làm cao ráo sạch sẽ, thật thích-hợp làm chốn thị-tứ lắm, kể cả dãy nhà ấy, thì chợ Đông-hới nay gồm có ba dãy nhà rộng lớn, qui-mô như thế cũng đã khá to.

THỪA-THIÊN

Dụt được một cái hại cờ bạc. — Hết kỳ nơi nào có tụ họp được độ vài mươi nóc nhà thời tất là có những bọn ăn chơi cờ gian, bạc lận mà sinh lấy nghề cờ gian, bạc lận mà sinh nhai, và chúng nó lại khéo thu xếp với làng xóm để cho chúng được tụ họp cờ bạc quanh năm, cho nên thường sinh ra lắm điều những nhiều mà lại làm hại cho biết bao nhiêu là con nhà tử-tế phải thất nghiệp vì bọn nó.

Mới đây một bọn cờ-bạc chạy mặt ở Thừa-lưu bị quan sở tại đòi đến chất vấn. Tuy chúng nó không có tang-chứng gì thì phép không trị tội được. Nhưng dẫu chưa trừ được hẳn mà nhờ có những lời nghiêm cấm của quan như vậy thì chúng nó cũng dụt đi nhiều.

Mong rằng chúng nó sẽ bị nhiều lần đòi hỏi nữa.

HIỆU
MINH-DƯỠNG
MAI-CHÍNH TỔNG-CỤC
của Đông pháp Yên-thảo công-ty
BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ-GÀ
Giữa phố hàng Gai số 83

CÁO-BẠCH

Hội lập Nghĩa-địa tỉnh Thanh-hóa có lời tỉnh-cáo các ông các bà biết rằng khu đất hội mới mua ở địa-hạt làng Thanh-xá, Quảng-xá và Mật-sơn để làm Nghĩa địa cho người Nam mình, nay hội đã sửa sang có qui-củ rồi, vậy xin các ông các bà nên mau đến cất các mồ-mả của mình để linh tinh lúc trước trong khu đất ấy và đem táng tại nơi đất mà hội đã sửa sang riêng cho hang cát-táng.

Nếu từ nay cho đến hết hai tháng, mồ mả nào còn thừa lại không thấy ai đến bốc, hội sẽ kể mồ-mả ấy là mồ vô chủ và sẽ cất đem táng tại nơi đất mồ mả vô thừa nhận.

Hưu, hội đã sửa sang một nơi đất để riêng cho hung táng, vậy tự nay giờ đi, bất kể hạng người nào bất hạnh mệnh-một, người nhà có thể xin hội đem vào táng tại đấy được, không phải mất tiền nong chi cả.

Nay kính cáo

Nam Khải-Định thứ 8 tháng 12 ngày 2

Lập Nghĩa-địa hội, hội-trưởng

BÙI-TƯỜNG-LÂN

痔 瘻 林 桂 張

HỠI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ! XIN MỜI CÁC ÔNG QUA BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (*tức là bệnh lòi tĩ*) *thực nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như cán đến khi đại-tiện xong rồi thì lan-huyết đầm đìa, thật là bất tiện cho người ta lắm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng về sau khó chữa.*

Khi sưng chữa bệnh này đều dùng dao cắt cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, vậy nên tôi dạng làm nghiên cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau không nói, chỉ trong mấy hôm thôi những nỗi mạn tự kỷ rạng rồi, mà trong khi đang chữa có thể làm lạng như thường không bị mất thì giờ. Vậy ngài nào mắc phải bệnh này xin mời đến.

M. TCHUONG-QUAY-LAM

38, Phố hàng Brêno. — HANOI

Sáng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 2 giờ hầu đi chữa từ 2 giờ rưỡi đến 5 giờ.

Các lính xe đều xin hầu tiếp.

Thư tử xin trả lời ngay. 2096

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài duyệt-báo rằng: phàm những số tiền quá hai hào (0$20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes); chớ dùng gửi bằng timbres.

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem giản thư (timbres-postes), từ thứ 0f.10 (0$04) trở xuống; chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

TAM-TINH-Y-QUÁN

Ai có bệnh nên biết hiệu « Tam-tinh y-quán » ở phố « Mã mây », số nhà 91, Hanoi. Mạch lý bệnh căn biết đích xác; chữa đủ các chứng bệnh, bệnh ngày-trọng, bệnh đã lâu, chữa khỏi được nhiều, hoàn tán cao đan cực tinh tế thần hiệu, để qui-khách xét dùng. Xa xôi viết thơ về kể bệnh, bản-hiệu gửi thuốc đến ngay, gửi cách lĩnh hóa giao ngân; qui-khách mua buôn thì tính hạ giá. Nghèo càng quá không có tiền xin thuốc cũng cho.

Còn các thứ thuốc đặc-biệt rất thần hiệu ai uống cũng khỏi:

Bạch-trọc, dương mai, hạ cam, trĩ, lậu, mỗi chai 1 đồng, ống thụt 5 hào, thuốc thụt 5 hào.

Đàn ông mộng tinh, di tinh, lậu tinh, loãng tinh, đau bụng, đau tức kinh niên, ho lao, đàm suyễn, bất toại, phù thũng, cổ chướng, mỗi chai 1 đồng.

Đàn bà kinh nguyệt không điều, huyết ít huyết đen, khí hư bạch đới, hoặc kinh thấy ra nhiều sinh đau bụng, rức đầu, đau xương, không đẻ, hay có đẻ không nuôi, mỗi chai 1 đồng.

Băng huyết, lệ huyết, tiện huyết, mỗi phong 2 hào.

Trẻ con sốt, ho, kinh, đàm suyễn, tả lị, cam cứu mục, đau mắt màng mộng, mỗi chai 2 hào.

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Hai sự rất phê-bình ở bệnh lậu là: Vận-động và mỗi-hưởng sinh dục. Cái cơ-quan chính nó làm cho mất sức khỏe và những hạt sinh dục để hóa ra như hạt sinh dục của các người già. Không còn gì xót thêm hơn là một người trai trẻ mà không sinh được những con mầm mạy? Vậy thì phải gấp chữa ngay khi mới bắt đầu có mủ. Nếu mới tuổi trong đường tiểu tiện hơi đau, tự phải nên chữa ngay và phải nên giữ gìn những cơ-quan khác, hàng quang, quả thận cho khỏi mắc bệnh về sau nữa.

Người ta đã có cách chữa rất công-hiệu là thuốc *Santal monal*. Dùng trong mấy tiếng đồng hồ là hết đau đớn, hết sưng đường tiểu tiện và khỏi ngay lập tức. Thuốc *Santal monal* này dùng ở các phố thường khắp hoàn cầu, vì nó là một thứ thuốc rất quí rất hay. Nó lắn vào với nước tiểu và làm cho nước tiểu thành ra xanh, làm cho sạch những mụn con mọc ở các cơ-quan, như thế bệnh lậu khỏi ngay lập tức.

Các hàng bào-chế to đều có bán.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

HÀNG MỚI VỀ

Enveloppes và chambres à air xe tay

Vải xanh lợp mui thật tốt khổ rộng 1m20 giá 2$20 một thước

Chục xe, vòng bánh, nan hoa, vân vân.

Các hiệu xe nên mua ngay được giá hạ

SOCIÉTÉ FRANÇAISE DE TRANSPORTS

SOCIÉTÉ ANONYME AU CAPITAL DE 1.800.000 FRANCS

POUSSE-POUSSE SAIGONNAIS

7, *Boulevard Bobillot, Hanoi* 2089

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán: 2$50 một litre

Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, vì đã được lòng qui-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất qui để trị các chứng bệnh như: **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt như bị đau, đau xương đau mình**, lại rất là **bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe**, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số thư chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Hiệu GIỤ-ICH *tức là Công-ty* CHU-VĂN-MINH *ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhà máy nấu dầu và chế các thứ sơn tây đã các mùi đặt dầu* CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay. 2095

NHỨC ĐẦU, ĂN KHÔNG TIÊU, NẶNG BAO TỬ, CHÓNG MẶT, KHÔNG THƯ THỚI

BÁN TẠI Nhà ông Lương-y DEHAUT, 147, Faubg. St-Denis Paris, cũng khắp trong mấy tiệm thuốc.

Nhân dịp Tết An-nam

Các quí-khánh lại mua thứ thuốc gì ở hiệu bào-chế ông **L. BLANC**, ở Phố Tràng-tiền, số nhà 31, mà đáng giá 2 đồng thì Bản-hiệu sẽ kính biếu một chai rượu bổ rất tốt, tên rượu là **Œno Kola Coca**, Rượu này chỉ biếu từ ngày 15 cho đến 30 tháng chạp ta thì thôi

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

RUE PAUL-BERT, HANOI

NHÂN dịp TẾT

Từ thứ hai 21 Janvier và những hôm sau:

Có bán chiêu-khách: Những hàng sau này:

Nước-hoa, các thứ dùng để rửa mặt, đồ vàng bạc, đồng-hồ, giấy, các thứ bằng gia, các thứ để hút thuốc, đồ ảnh, kính, đồ thể-thao, giao kéo, đồ dùng trong bếp, cốc, đồ bằng sứ, đồ sắt, đồ điện khí, đồ dùng về vệ-sinh, mũ, áo, vải, gie, len, giầy dân bà, tủ ghế.

Xin xem các chế hày hàng, các sẽ khai giá

Giá bạc cao nên thừa dịp

CỬA HÀNG NGHỈ TẾT

Nhà hàng xin nói để các qui-khánh biết cho rằng, ba ngày Tết là thứ ba mồng 5, thứ tư mồng 6 và thứ năm mồng 7 février cửa hàng đóng cửa.

BÁO NAM-KỲ KINH-TẾ

Mỗi tuần lễ xuất bản một lần ngày thứ tư,

Ở ĐƯỜNG CHARNER, SỐ 67, SAIGON

Giá mua đồng niên: **5$00**

Báo là một tập báo nói riêng về đường kinh-tế rất có ích cho tất cả mọi người; Vậy người Bắc-kỳ nên mua mà xem, lời lẽ nói rất dễ dàng lắm thôi.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)